

HAMAR IMRE

Szamanabhadra bódhisattva szerepe és jelentősége az *Avatamszaka-szútrában*

Abstract

The role and significance of Samantabhadra bodhisattva in the *Avatamsaka sūtra*

Samantabhadra is one of the celestial bodhisattvas of Mahāyāna Buddhism who has become the object of worship in East Asian Buddhism and has been represented in various iconographic appearances in East Asian art since the 5th century CE. The earliest source on Samantabhadra is the *Lotus sūtra*, which was first translated by Dharmarakṣa in 286 CE under the title *Zheng fahua jing* 正法華經, and later the famous translator Kumārajīva (344–413) also translated it in 406 under the title *Miaofa lianhua jing* 妙法蓮華經. Samantabhadra appears in the last chapter of the scripture, ‘The Samantabhadra’s encouragement’ (‘*Puxian pusa quanfa pin*’ 普賢菩薩勸發品), which encourages all living beings to practice the teaching of the *Lotus sūtra*. Presumably, the *Samantabhadra visualisation sūtra* (*Guan Puxian pusa xingfa jing* 觀普賢菩薩行法經, T.277), which provides a very detailed depiction of the appearance of Samantabhadra bodhisattva riding his six-tusked elephant, was written under the increasing influence of the *Lotus sūtra*. This apocryphal scripture includes elements of visualisation practices that probably originated in Central Asia and a repentance ritual to erase all sins committed in present and previous lives. The third source of the Samantabhadra cult is the *Buddhāvataṃsaka-sūtra*, which was first translated into Chinese by Buddhahadra (359–429) in 420 in 60 fascicles and later by Śikṣānanda (652–710) in 699 in 80 fascicles. The special feature of this scripture is that most of the time bodhisattvas deliver Buddha’s teachings. One of these bodhisattvas is Samantabhadra, who preaches one-third of the entire scripture. The titles of two chapters of the *Buddhāvataṃsaka-sūtra* mention the name of Samantabhadra. One of them is ‘Samantabhadra’s samādhi’ (‘*Puxian sanmei*’ 普賢三昧), and the other one is ‘Samantabhadra’s practice’ (‘*Puxian xing*’ 普賢行). The Tibetan version of the *Buddhāvataṃsaka-sūtra* translated in the 9th century includes another chapter related to Samantabhadra titled ‘The teaching of Samantabhadra’ (‘*Kun tu bzang pos bstan pa*’), which is not found in either versions of the Chinese translations of the *Buddhāvataṃsaka-sūtra*. However, Śikṣānanda translated it into Chinese as an independent sūtra under the title *Da fangguang Puxian suo shuo jing* 大方廣普賢所說經 (T. 298). This article includes the Hungarian translations of the chapters ‘Samantabhadra’s samādhi’ and ‘The teaching of Samantabhadra’ from Chinese sources with references to the Tibetan versions of the texts.

Keywords: Samantabhadra, *Buddhāvataṃsaka-sūtra*, *Lotus sūtra*, samādhi, Samantabhadra’s practice, Śikṣānanda, Vairocana

Szamantabhadra bódhiszattva a mahájána buddhizmus égi bódhiszattváinak egyike, aki Kelet-Ázsiában a buddhista hívők kultuszának központjában áll mind a mai napig, különféle ábrázolásai megtalálhatók buddhista barlangokban és templomokban. Gyakran Mandzsusri bódhiszattvával együtt Vairócsana Buddha mellett áll, együtt a huayan három szentjének is hívják őket. Vairócsana a buddhaságot szimbolizálja, a buddhista gyakorlat célját, Szamantabhadra a buddhista gyakorlatot, Mandzsusri pedig a bölcsességet. Kínában a négy buddhista szent hegy (Emeishan, Wutaishan, Putuoshan, Jiuhuashan) közül az Emeishant tekintik lakhelyének, amely a buddhista hívők kedvelt zarándokhelye. A kínai és általában a kelet-ázsiai buddhizmusban fontos szerepet játszik Szamantabhadra, a kultusz eredetéről, kialakulásáról viszonylag keveset tudunk, ezért ebben a tanulmányban azt vizsgáljuk, hogy az egyik legkorábbi forrásban, a terjedelmes mahájána szútrában, a *Buddhávátamszaka-szútrában* hogyan jelenik meg Szamantabhadra bódhiszattva.¹

Az V. század előtt nem találjuk nyomát a Szamantabhadra kultusznak, Indiában, Belső-Ázsiában vagy Kínában nem maradtak fenn művészeti ábrázolásai, és az Indiába utazó kínai szerzetesek sem tesznek említést róla.² A legelső mahájána szútra, amely említést tesz Szamantabhadra bódhiszattváról, a *Lótusz szútra*, amelyet Dharmaraksza fordított le először kínaira 286-ban *Zheng fahua jing* 正法華經 címmel. A fordítás nagy népszerűségnek örvendett, számos kommentárt írtak hozzá a kínai szerzetesek, így a nagy tekintélyű fordító, Kumáradzsiva (344–413) ismét lefordította 406-ban *Miaofa lianhua jing* 妙法蓮華經 címmel, amely tovább növelte a mű népszerűségét.³ Szamantabhadra bódhiszattva a *Lótusz szútra* Szamantabhadra bódhiszattva buzdítása (*Puxian pusa quanfa pin* 普賢菩薩勸發品) című fejezetében jelenik meg, amely a szútra utolsó fejezeteként a szútra gyakorlására ösztönzi a híveket. Szamantabhadra fogadalmat tesz, hogy hatagyarú elefántján eljön az emberek világába, és oltalmazni fogja azokat, akik a *Lótusz szútrát* olvassák, recitálják és gyakorolják.⁴

Feltehetően a *Lótusz szútra* hatására alakult ki Szamantabhadra önálló kultusza, belső-ázsiai meditációs gyakorlatok és mahájána bűnbánat rituálék központi figurája lett. Erről tanúskodik a *Szamantabhadra vizualizációs szútrája* (*Guan Puxian pusa xingfa jing* 觀普賢菩薩行法經, T.277) című mű, amely egyike a sajátos, Belső-Ázsiában vagy Kínában keletkezett vizualizációs apok-

¹ Jelen tanulmányban nem foglalkozunk Szamantabhadra szerepével a tantrikus buddhizmusban, amelynek szintén számos gyakorlata kapcsolható ehhez a sajátos tantrikus alakot öltő bódhiszattvához. Lásd Kiss 2015, 2017, 2018, 2019.

² Lásd Soper 1958: 223.

³ A szútra népszerűségéről, kommentárjairól és gyakorlóiról lásd Stevenson 1987: 190.

⁴ Szamantabhadrát gyakran ábrázolják hatagyarú elefánt hátán ülve a buddhista művészetben. A hatagyarú elefánt megjelenéséről a buddhista irodalomban és ennek jelentéséről lásd Hamar 2019.

rif szútráknak.⁵ A mű szerint a gyakorlónak a szútra által leírt módon kell maga előtt elképzelnie Szamantabhadrát, és minden korábbi életében elkövetett bűnét meg kell bánnia. A szútra hangsúlyozza, minél alaposabb a bűnbánat, annál éle-
sebben fog megjelenni a gyakorló előtt Szamantabhadrá képe.

A *Buddhávátamszaka-szútra* a mahájána buddhizmus egyik legterjedel-
mesebb műve, keletkezésének helye vitatott, Indiában vagy Belső-Ázsiában
állíthatják össze.⁶ Kínában először Buddhahadrá fordította le kínaira 420-ban
hatvan tekercsben, majd a khotani származású Siksánanda 699-ben nyolcvan
tekercsben. A két kínai változat mellett egy tibeti fordítás is fennmaradt, ame-
lyet a IX. században Dzsina Mitra és Szuréndrabódhi készítettek. Számos feje-
zetét az első kínai fordítás előtt már önálló szútraként lefordították, és az indiai
buddhista irodalomban is utalnak önálló szútraként egyes fejezeteire, így arra
következtethetünk, hogy a *Buddhávátamszaka-szútrát* korábban létező szútrák
egybeszerkesztésével állították össze. A szútra kiindulópontja Buddha megvilá-
gosodása, majd ezt követően Buddha tanítani kezd, leírja a megvilágosodásakor
tapasztalt igazságokat.

Érdekes módon azonban Buddha kevés alkalommal szólal meg a műben,
általában egy bódhiszattva beszél helyette, leggyakrabban Mandzsusri vagy
Szamantabhadrá. Ennek köszönhető, hogy ennek a két bódhiszattvának a neve
szorosan összekapcsolódott a *Buddhávátamszaka-szútrával*. Ugyanakkor a
Buddhávátamszaka-szútrát a kínai buddhista hagyomány inkább Mandzsusri
bódhiszattvával hozza összefüggésbe, és kétségtelen, hogy Mandzsusri bódhi-
szattva jelentősebb szerepet játszik a kínai buddhizmusban. Ennek oka, hogy
a szútra a Hűvös hegyet jelöli meg a keleti irányban Mandzsusri lakhelyeként,
amelyet a kínaiak a Wutaishannal 五台山 azonosítottak, mivel hűvös idő-
járásáról Hűvös-hegynek (Qingliang shan 清涼山) is neveztek. A Wutaishan
Kínában, Kelet-Ázsiában, az egész buddhista világban fontos zarándokhelyé
vált, ahova a buddhisták ellátogattak, reménykedve abban, hogy Mandzsusri
bódhiszattva kegyes lesz hozzájuk, és valamilyen alakban megjelenik előttük.⁷

Ha a *Buddhávátamszaka-szútrát* alaposabban megvizsgáljuk, akkor kide-
rül, hogy valójában a szútrában Szamantabhadrá szerepe fontosabb, mint
Mandzsusrié, a mű több mint egyharmadában Szamantabhadrá beszél Buddha

---

⁵ Apokrif szútrának azokat a buddhista műveket nevezik, amelyek nem Indiából származnak,
de szerzőjük indiai szútraként adta közre őket, és a kínai buddhista hagyomány is már egyes
szútrák kapcsán gyanította, hogy nem eredeti indiai művek (lásd Buswell 1990). A vizualizációs
szútrákról lásd Yamabe 1999; Greene 2021a, 2021b. A *Szamantabhadrá vizualizációs szútrájának*
magyar fordítását lásd Hamar 2020.

⁶ A nyolcvantekercses kínai változatának angol fordítása ezeröttszáz oldal (lásd Cleary 1993).
Az *Avatamszaka-szútra* eredetéről, különböző fordításairól lásd Hamar 2007.

⁷ A Wutaishan történetéről, kultuszairól, szerepéről a kelet-ázsiai buddhizmusban lásd Hamar
2010, 2017.

helyett. A nyolcvanterkerceses szútrában két olyan fejezetet is találunk, amelynek címében szerepel Szamantabhadrá neve. Az egyik a harmadik fejezet, Szamantabhadrá számádhija (*Puxian sanmei* 普賢三昧), amely a hatvanterkercesben a második fejezetként szereplő Vairócsana Buddha részeként szerepel (*Lushena fo* 盧舍那佛), míg a tibeti változatban ez a harmadik fejezet, *Kun tu bzangpo 'i ting nge 'dzin dang rnam par 'phrul pa rab tu byung ba* címmel. A másik a harminchatodik fejezet, a Szamantabhadrá gyakorlata (*Puxian xing* 普賢行), amely a harmincegyedik fejezet a hatvanterkerceses változatban hasonló címmel (*Puxian pusa xing* 普賢菩薩行) és a negyvenkettedik fejezet a tibeti változatban *Kun tu bzang po 'i spyod pa bstan pa* címmel. A tibeti változatban a harminckettedik fejezet, Szamantabhadrá tanítása (*Kun tu bzang pos bstan pa*) szintén Szamantabhadrához köthető, ez a fejezet azonban a másik két kínai fordításból hiányzik. Ugyanakkor a nyolcvanfejezetes munka fordítója, Siksananda önálló műként lefordította ezt a művet (*Da fangguang Puxian suo shuo jing* 大方廣普賢所說經, T. 298 címmel). Ez jól mutatja a *Buddhávátamszaka-szútra* keletkezésének módját: idővel újabb és újabb szútrákat kapcsoltak az eredeti gyűjteményhez, így az fokozatosan bővült.

A Szamantabhadrá-kultusz fontos forrása a szanszkritul is fennmaradt *A jó cselekedet fogadalmi (Bhadračsarjá-pranidhána)*, más néven *Szamantabhadrá gyakorlat fogadalmi (Szamantabhadrá-csarjá-pranidhána)* című mű.⁸ Ennek a munkának három kínai fordítása is fennmaradt, amelyek közül a legkorábbi a Buddhabhadrá által 418 és 420 között készített *Mandzsusri fogadalmi szútrája (Wenshushili fayuan jing* 文殊師利發願經, T. 296), amely csak negyvennégy verset tartalmaz, míg a későbbi kínai fordítások hatvankettőt, és a mű címében nem Szamantabhadrá szerepel, hanem Mandzsusri.⁹ A második fordítást a neves tantrikus mester Amóghavadszra készítette 763–779 között *A Szamantabhadrá gyakorlat fogadalmi dicsőítése (Puxian pusa xingyuan zan* 普賢菩薩行願贊, T. 297) címmel. A harmadik fordítás, amelyet a kasmíri szerzetes, Pradnyá készített 796–798 között, a *Buddhávátamszaka-szútra* utolsó fejezetének, a *Gandavjúha*-nak a befejező része. Érdekes módon ezt a fordítást is *Huayan jing*nek (*Da fangguang fo huayan jing* 大方廣佛華嚴經, T. 293) nevezték el, annak ellenére, hogy nem az egész *Buddhávátamszaka-szútra* tartalmazza. Ez a szútra már a hatvanterkerceses *Buddhávátamszaka-szútra* fordítása idején rendelkezésre állt, mégis csak a VIII. században épült be ebbe a nagy szútragyűjteménybe. Szamantabhadrá tíz fogadalma a következő: 1. tisztelni a buddhákat (*lijing zhufu* 禮敬諸佛), 2. dicsőíteni a tathágatákat (*chengzan rulai* 稱讚如來), 3. bőséges felajánlásokat tenni (*guangxiu gongyang* 廣修供養), 4. megbánni az akadályozó karmákat (*chanhui yezhang* 懺悔業障), 5. mások

⁸ A szanszkrit mű angol fordítását lásd Osto 2010.

⁹ Császári hatásnak tulajdonítja a cím megváltoztatását Bart Dessein (lásd Dessein 2003).

erényének örvideni (*suixi gongde* 隨喜功德), 6. kérni a Buddhát, hogy tanítson (*qing zhuan falun* 請轉法輪), 7. kérni a Buddhát, hogy maradjon a világban (*qing fo zhu shi* 請佛住世), 8. követni a Buddha tanításait (*chang sui foxue* 常隨佛學), 9. lények segítségére lenni (*heng shun zhongsheng* 恒順眾生), 10. felajánlani az érdemeket a lények javára (*pu jie huixiang* 普皆迴向).

Ebben a tanulmányban két rövid Szamantabhadrához köthető fejezet fordítását adjuk közre. Ezek közül az egyik a *Szamantabhadrá számádhija* című fejezet a nyolcvantekercses műből, amely tartalmazza a hatvantekercses és a tibeti változatban található eltéréseket. A szútra nem sokkal Buddha megvilágosodása után kezdődik, amikor Szamantabhadrá mély számádhiba lép, amelynek neve: „minden buddha Vairócsana tathágatatermészetű teste” (*yiqie zhufu pilushena rulai zangshen* 一切諸佛毘盧遮那如來藏身, 60: *yiqie rulai jingzang* 一切如來淨藏, tibeti: *sangs rgyas thams cad de bzhin gshegs pa rnam par snang mdzad kyi sku'i snying po*). Ezt követően a szútra kozmikus szintre lép, kozmikus transzformáció következik be, a tíz irányban és három időben (múlt, jelen, jövő) az egész világban valamennyi porszemében megjelenik egy-egy Szamantabhadrá, akik egy-egy buddha előtt szintén elmerülnek ebben a számádhiban. Ezt követően a buddhák Szamantabhadrá érdemeit dicsőítik, majd átadják neki bölcsességüket, és végül jobb kezükkel megérintik Szamantabhadrá fejét. Szamantabhadrá ekkor visszatér a számádhiból, és a bódhiszattvák különböző tanítási módszereket, számádhikat, tanításokat nyerne el. Szamantabhadrá számádhijának ereje miatt a föld a tíz irányban megre-meg, és a világban a tan hangja csendül fel, és a tan esője hullik. A tathágaták összes porúsából fény sugárzik, amely az egész világot beragyogja, és ekkor versek hangoznak el, amelyek Szamantabhadrá kiválóságát magasztalják, mert képes akadály nélkül bárhol megjelenni a lények kívánsága szerint, bölcsessége határtalan, a buddhákkal azonos. Végül a bódhiszattvák is Szamantabhadrá érdemeit és felfoghatatlan képességeit dicsőítik. Ebben a fejezetben, hasonlóan a *Buddhávátamszaka-szútra* más fejezeteihez, Szamantabhadrá nemcsak egy bódhiszattvaként jelenik meg, hanem Buddhával azonos szinten ábrázolják, aki maga is rendelkezik a tantesttel, Buddha abszolút formájával.

A másik fordítás, amelyet itt közlünk, az önálló szútraként fennmaradt kínai nyelvű *Szamantabhadrá tanítása* című szútra. A szútra elején Buddha számtalan bódhiszattva előtt fejti ki tanítását, köztük van Szamantabhadrá is tanítványával. Váratlanul a tíz irányból tíz bódhiszattva jelenik meg hatalmas kísérettel, az égből csodálatos módon különféle ajándékok hullanak a Buddha elé, és a korábban ott lévő bódhiszattvák fénye elhalványul az új bódhiszattvák csodás képességei mellett. A bódhiszattvák nem értik a jelenséget, így Szamantabhadrát kérdezik, hogy honnan érkeztek ezek a bódhiszattvák. Szamantabhadrá azonban felszólítja tanítványait, hogy ők járjanak ennek utána. Az Akadálytalan Szemű

bódhiszattva (*Wu'ai yan pusa* 無礙眼菩薩, tibeti: *Byang chub sems dpa' chags pa med pa'i mig*) különféle számadhikba mélyed, a világ minden zegzugát átkutatja, de nem találja számadhikba helyüket. Szamantabhadra ekkor felszólítja őket, hogy együtt keressék, de hiába lépnek együtt a számadhikba, akkor sem találják. Szamantabhadra ekkor levegőbe emelkedik, megkerüli jobbról a Buddhát háromszor, majd ezt mondja tanítványainak:

„Buddha fiai! Tekintsetek a Buddha testére! Akadálytalan díszekkel ékesített, a három világgal egyenlő és a dharma-dhátu összes földjén mindenhol jelen levő. A tíz irány összes világa, tahágatája, bódhiszattvája, élőlénye, lénye mind tükröződik Buddha testén. Kívánságaiknak megfelelően a megvilágosodáshoz vezet a lényeket.”

汝觀佛身。無礙莊嚴。三世平等。法界諸刹。無不普入。十方所有一切世界。一切如來。一切菩薩。一切眾生。一切諸趣。靡不影現如來身中。隨諸眾生心之所樂。悉令開悟。(T10, no. 298, p. 883b20–26)

kye; rgyal ba'i sras dag / de bzhin gshegs pa'i sku chags pa mi mnga' ba'i rgyan dang ldan pa dus gsum mtsungs par mnyam pa / 'jig rten gyi khams 'byams klas pa thams cad kun tu khyab pa chos kyi dbyings kyi khongs su chud pa / 'gro ba thams cad kyi bsam pa ji lta ba bzhin du rnam par dmigs pa 'di la ltos shig dang / de la 'jig rten gyi khams 'byams klas pa thams cad kyang gzugs brnyan du gyur par snang ngo / /de bzhin gshegs pa 'byams klas pa thams cad kyang gzugs / / brnyan du gyur bar snang ngo / /byang chub sems dpa' 'byams klas pa thams cad kyang gzugs brnyan du gyur par snang ngo / /sems can gyi khams 'byams klas pa thams cad kyang gzugs brnyan du gyur par snang ngo / /lam gyi rgyud 'byams klas pa thams cad kyang gzugs brnyan du gyur bar snang ngo /

Mikor a bódhiszattvák feltekintenek, hirtelen Vairócsana Buddhát látják meg, és észreveszik, hogy egyes testrészeiben buddhavilágok találhatók, ahol egy-egy Buddha és egy-egy vezető bódhiszattva él. Innen érkezett közéjük a tíz bódhiszattva nagy kíséretével. *A Szamantabhadra tanítása* című szútra kitűnően alátámasztja a Belső-Ázsiában és Kínában több helyen fennmaradt úgynevezett kozmikus Vairócsana-ábrázolásokat. Ezekon a képeken és szobrokon Vairócsana testén különböző világok jelennek meg, utalva arra, hogy Vairócsana az egész világot magában foglalja.¹⁰ Az alábbi táblázatok mutatják a tíz testrész, a tíz buddha, a tíz buddhavilág és a tíz bódhiszattva elnevezéseinek kínai és tibeti eredeti kifejezéseit.

¹⁰ Lásd Howard 1986.

Tíz hely

két talp	雙足輪	zhabs kyi mthil gnyis kyi 'khor lo
két lábikra	雙[跳-兆+尊]	zhabs byin pa
két térd	雙膝	zhabs pus mo gnyis
két comb	雙股	sku sta zur gyi dkyil 'khor
köldök	臍	sku lte ba
szív	心	thugs ka
két váll	兩肩	sku phrag pa'i lhun gnyis
száj	口	zhal gyi gsung gi dbyangs
szemöldökei közt	眉間	smin mtshams
fej	頭	dbu

Tíz világ

Dharma-dhátu Köre	法界輪	chos kyi dbyings kyi 'khor lo
Akadálytalan Lényegű	無礙藏	chags pa med pa'i snying po
Tiszta Arany Tárház	真金藏	sa le sbram yod pa
Mindenféle Kincsekkel Ékesített Természetű	一切寶莊嚴藏	rin po che sna tsogs kyi rgyan gyi snying po
Vairócsana Természetű	毘盧遮那藏	khams rnam par snang ba'i snying po
Győzedelmes Fény Természetű	勝光藏	dpal gyi 'od zer snying po
Arany Szín	金色	gser yod pa
Mindenféle Kincsekkel Ékesített	妙寶莊嚴	rin po che sna tshogs
Végtelen Dharma-dhátu Kincsestára	法界無盡藏	chos kyi dbyings mi zad pa'i mdzod
Szilárdan Tartó	覆持不散	gzhi spyi'u tshugs kyi lhun yongs su 'dzin pa

Tíz buddha

Dharma-dhātu Ékességének Királya	法界莊嚴王	chos kyi dbyings kyi rgyan gyi rgyal po
Akadálytalan és Tiszta Fényesség	無礙淨光	‘od rgya mtso chags pa med cing dri ma med pa'i snying po
Arany Tárház Király	金藏王	gser ‘bar ba dam pa
Csodálatos Fényesség	眾妙光	dge ba sna tsogs kyi snying po
Vairócsana Magasztos Ékessége	毘盧遮那威德 莊嚴王	rnam par snang mdzad gzi brjid kyi rgyal po
Csodálatos Ékesség Természetű	妙相莊嚴藏	dpal gyi be’u rgyan gyis brgyan pa’i snying po
Arany Színű Király	金色王	gser ‘bar ba’i snying po
Végtelen Fénysugár Király	無量光嚴王	‘od zer dpag tu med pa’i gzi brjid kyis rab tu brgyan pa’i rgyal po
Három Világ Végtelen Bölcsessége	三世無盡智	ye shes dus gsum du mi zad pa’i mdzod
Drágakő Virágok Gyűjtője	寶花積	rin po che’i me tog brtsegs pa

Tíz bódhiszattva

Kiterjedt Fény Természetű	普光藏	kun tu snang ba mdzod kyi snying pos byung ba
Nagy Mélység Természetű	甚深藏	zab mo'i chos mdzod kyi snying pos byung ba
Magasztos Fény Természetű	威德光明	dpal gyi gzi brjid mdzod kyi snying pos byung ba
Mennydörgés Természetű	雲音藏	sprin sgra zab mo nram pa tha dad pa'i mdzod kyi snying pos byung ba
Gyémánt Természetű	金剛藏	rdo rje mi phyed pa'i gtsug gi mdzod kyi snying pos byung ba
Átható Hangú Mozdulatlan Magasztos Fény Természetű	普音不動威光藏	ngag gi lam mi g-yo bar kun tu 'gro ba'i 'od zer snang ba'i gzi brjid kyi mdzod kyi snying pos byung ba
Mindenhol Ismert Magasztos Fény Természetű	普名稱威光藏	grags pa snyan par kun tu nram par grags pa'i 'od kyi gzi brjid mdzod kyi snying pos byung ba
Mozdulatlan Hegy Király Magasztos Fény Természetű	山王不動威光藏	ri'i rgyal po mi g-yo ba'i 'od zer snang ba'i gzi brjid mdzod kyi snying pos byung ba
Minden Formát Tükröző Magasztos Fény Természetű	普現眾像威光藏	kun nas blta ba'i gzugs nram par dmigs pa'i 'od zer gyi rgyal po snang ba'i gzi brjid mdzod kyi snying pos byung ba
Tiszta Tíz Erejű Magasztos Fény Természetű	十力清淨威光藏	stobs bcu nram par dag pa thub pa med pa'i 'od zer snang ba'i gzi brjid mdzod kyi snying pos byung ba

Szamantabhadrá számádhija¹¹

Akkor Szamantabhadrá bódhizattva a Tathágata előtt lótsztermészetű orosz-lántrónuson ülve elnyerte a Buddha természetfeletti erejét, és számádhija mélyedt. Ennek a számádhijának a neve „minden buddha Vairócsana tathágata-természetű teste”, amely természetét tekintve mindenhol eléri az összes buddha egyformaságát, képes a dharmá-dhátuban megjeleníteni a különböző formákat, hatalmas és akadálytalan, azonos az éggel, a dharmá-dhátu örvényeit mind bejárja, az összes számádhit létrehozza, magában foglalja a tíz irány dharmá-dhátuját, megteremti a három idő összes buddhájának böcsességtengerfényét, a tíz irányban az összes állítás tengerét képes feltárni, megtestesíti a buddhák erejét és megszabadulását magában foglaló bódhizattvabölcsességet, képes a birodalmak összes porszemében a határtalan dharmá-dhátut megjeleníteni, megvalósítja buddha összes érénytengerét, feltárja a tathágata összes fogadalmának tengerét, oltalmazza a buddhák dharmakerekét, segíti a tan szüntelen terjedését.

Ahogy ebben a világban Szamantabhadrá bódhizattva a Buddha előtt számádhija lépett, ugyanígy az egész dharmá-dhátuban, a térben a tíz irányban és három időben az apró porszemek akadálytalanul hatalmas fényt sugároztak. Azokban a birodalmakban, ahova Buddha szeme ellát, erejével el tud jutni, teste meg tud jelenni, és azoknak a birodalmaknak valamennyi porszemében a világok porszemével azonos számú buddhaföld rejtőzött, és egy-egy buddhaföldön a világok porszemeivel azonos számú buddha lakozott, és egy-egy buddha előtt a világok porszemeivel azonos számú Szamantabhadrá tartózkodott, és valamennyien beléptek a „minden buddha Vairócsana tathágatatermészetű teste” számádhija.

Akkor minden egyes Szamantabhadrá előtt megjelent a tíz irány összes buddhája, és elismerően együtt így szóltak: „Kiváló! Kiváló! Kiváló ifjú! Be tudtál lépni a »minden buddha Vairócsana tathágatatermészetű teste« számádhija. Ezt a tíz irány összes buddhája áldásának köszönheted, Vairócsana tathágata eredendő fogadalma erejének és annak, hogy a buddhák gyakorlatait és fogadalmait követed. Azért, mert megforgatod a Buddha tankerekét, feltárod a tathágata böcsességtengerét, megvilágítod a tíz irány összes állításának tengerét, a lényeket megtisztítod minden szennytől, akadálytalanul eljutsz¹² valamennyi birodalom földjére, akadálytalanul és alaposan bejáród az összes buddha világát, megmutatod a buddhák erényét, minden tanítás lényegét meg-

¹¹ Tibetiben a fejezet címe: *Szamantabhadrá számádhija és csodás átváltozásai*.

¹² Buddhabhadrá szövegét használtam, amelyben a *dao* 到 (érkezni) ige szerepel, míg Siksánandánál a *she* 攝 (magában foglalni), a tibetiben *gnon* (leigázni).

értve növekszik bölcsességed,¹³ megvizsgálod a tanítások módszereit, ismered a lények szellemi képességeit, és meg tudod őrizni az összes buddha és tathágata tanításainak tengerét.”

Ekkor a tíz irány buddhái átadták Szamantabhadrának a mindentudás erejéhez vezető bölcsességet, a határtalan dharma-dhátuba lépés bölcsességét,¹⁴ az összes buddhák világát megteremtő bölcsességet, az összes világ tengere keletkezésének létrejöttét és megszűnését ismerő bölcsességet, a lények számtalan világát ismerő bölcsességet, a buddhák mély és különbség nélküli megszabadulására és összes számádhijára támaszkodó bölcsességet, a bódhiszattvák képességeinek tengeréhez eljuttató bölcsességet, minden lény nyelvét és a tan megforgatásához szükséges ékesszólást ismerő bölcsességét, a dharma-dhátu összes világában megjelenő test bölcsességét, a buddhák hangjának bölcsességét. Miként ebben a világban a tathágata előtt Szamantabhadrá a buddhák bölcsességében részesült, ugyanígy az összes világban és a világok minden egyes porszemében található összes Szamantabhadrá is.¹⁵ Miért? Mert tökélyre vitte ezt a számádhit.¹⁶

Ekkor a tíz irány buddhái¹⁷ kinyújtották jobb kezüket, és megérintették Szamantabhadrá bódhiszattva fejtetőjét.¹⁸ Kezeik Buddha elsődleges és másodlagos szépségjegyeivel ékesítettek, csodás fényhálóval fedettek, illatfelhőben úsztak, lángot lövelltek,¹⁹ a buddhák mindenféle ékes hangjait bocsátották ki, csodás átváltozásokat mutattak be,²⁰ magukban megjelenítették a múlt, jelen és jövő buddháinak fogadalomtengerét, az összes tathágata tiszta tankerekét és a három világ buddháinak összes alakját. Miként ebben a világban a tíz irány buddhái együtt megérintették Szamantabhadrá fejtetőjét, ugyanígy az összes világban és a világok minden egyes porszemében az összes Szamantabhadrá fejtetőjét megérintették a tíz irány buddhái.

¹³ Tibeti: „Buddha gyülekezetét minden szempontból bemutadod, a tanítási módszereket elsjátítva a mindentudást megőrzöd.”

¹⁴ Siksánanda verziójában a bölcsesség határtalan, de a Buddhahadrá és a tibeti szövegben a dharma-dhátu határtalan.

¹⁵ Ez a mondat hiányzik a Buddhahadrá fordításából.

¹⁶ Siksánanda szövegének pontos fordítása: „megvalósította a számádh dharmáját”. A tibeti szövegben a dharma helyett a *tathatá* (*chos nyid*) szó található: „elnyerte (*thob*) a számádhí valós természetét”.

¹⁷ Tibetiben: „Vairócsana buddhából keletkező buddhák.”

¹⁸ Innentől kezdve egészen a versekig tartó rész hiányzik a Buddhahadrá fordításából.

¹⁹ A tibetiben „csodás fényhálóval fedettek, illatfelhőben úsztak, lángot lövelltek” helyett „mindenféle, széles fényfűzérvirágokat és tökéletesen tiszta fénysugár felhőket bocsátottak ki, drágakövek fényét árasztó felhőket jelenítettek meg, minden irányban illatokat és fényt árasztó felhők fényét tették láthatóvá.”

²⁰ A tibetiben még ez is: „a vezető (Buddha) túlradó erejét mutatták”.

Akkor Szamantabhadra bódhizattva visszatért a számádhiból.²¹ Mikor visszatért a számádhiból, az összes világ porszemével azonos számú számádhik tengerének bejáratából tért vissza. Visszatért a három világ minden egyes pillanatának különbözőségénélküliségét²² felismerő tiszta²³ bölcsesség számádhijából, a három világ összes dharmadhátujának minden porszemét ismerő számádhiból, a három világ buddhaföldjeit feltáró számádhiból, az összes lény lakhelyét megjelenítő számádhiból, az összes lény tudattengerét megmutató számádhiból, az összes lény egyedi neveit ismerő számádhiból, tíz irányban a dharmadhātu helyenkénti különbözőségét ismerő számádhiból,²⁴ az összes porszemben megtalálható hatalmas és határtalan buddhafelhők megismerésének számádhijából, az összes tan alapelvének tengerét megmutató számádhiból.

Mikor Szamantabhadra bódhizattva visszatért ezekből a számádhikból, az összes bódhizattva elnyerte a világok porszemeivel azonos számú számádhik tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú dháranik tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú tanítási módszerek tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú érvelési módszerek tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú gyakorlatok tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú, a dharmadhátut beragyogó, az összes tathágata érényeire támaszkodó bölcsességfény tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú a tathágaták erejének és megkülönböztetés nélküli bölcsességének módszereinek tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú, a tathágaták egy-egy pórúszájában megjelenő buddhaföldek tengerfelhőjét, a világok porszemeivel azonos számú bódhizattvák tengerfelhőjét, amint megmutatják, hogy a Tusitából alászállnak, megszületnek, buddhák lesznek, megforgatják a tan kerekét,²⁵ és a nirvánába térnek. Miként a bódhizattvák ebben a világban elnyerték ezeket a jutalmakat, miután Szamantabhadra bódhizattva visszatért a számádhiból, ugyanígy az összes világban és a világok minden egyes porszemében is.

Ekkor a Buddha ereje és Szamantabhadra bódhizattva számádhiból nyert ereje miatt a tíz irány világi megremegtek. A világ minden egyes gyémántdísze csodás hangon a tant hirdette. Továbbá az összes tathágata gyülekezetére a tízféle gyémántkirályfelhőből eső hullott. Mi az a tíz? A következők: a csodás aranycsillagos zászlókkal díszített gyémántkirályfelhő, a ragyogó fényt árasztó gyémántkirályfelhő, a drágakő kerekkel ékesített gyémántkirályfelhő, a drágakövek lényegénél fogva a bódhizattvák alakjait megjelenítő gyémánt-

²¹ A tibeti így kezdődik: „Amint a buddhák megérintették Szamantabhadrát, akkor...”

²² A tibetiből hiányzik a „különbségnélküliség”.

²³ A kínai *shanqiao* 善巧 helyett, itt a a tibetit vettem alapul, a *ma 'dres pa* jelentése tiszta, világos.

²⁴ Tibetiben: „a dharmadhātu megkülönböztetése (*rnam par 'byed pa*).”

²⁵ A tibetiből hiányzik a tan kerekének megforgatása.

királyfelhő, a buddha hírnevét dicsőítő gyémántkirályfelhő, a ragyogó fényvel az összes buddhaföld gyülekezetét megvilágító gyémántkirályfelhő, a tíz irányban Buddha csodás átváltozásait megvilágító gyémántkirályfelhő, a bódhiszattvák erényeit magasztaló gyémántkirályfelhő, a napként sugárzó gyémántkirályfelhő, a tíz irányban mindenhol boldoggá tevő zenét árasztó gyémántkirályfelhő. Miután eső hullott a tíz gyémántkirályfelhőből, az összes tathágata pórusából fény sugárzott, a fényáradatból ezek a versek hallatszottak.²⁶

Szamantabhadrá az összes buddhaföldön megjelenik,
drágakő lótusztrónuson ülve látja mindenki,
minden csodás képességét felfedi,
számtalan számádhiban elmerül.

Szamantabhadrá folyton különböző testeket öltve,
járja be a dharmá-dhátu egészét,
számádhija, csodás képességei, tanítási módszerei, ereje,
tökéletes hangja és kifejtései nem ismernek akadályt.

A buddhaföldeken a buddhák társaságában
különböző számádhik csodás képességeit megmutatja,
mindegyik csodás képessége áthat mindent,
a tíz irány egyetlen világa sem kivétel.

Miként a buddhaföldeken buddhák társaságában,
ugyanígy a buddhaföldek minden porszemében is,
bemutatja a számádhik csodás képességeit,
Vairócsana fogadalmának ereje miatt.

Szamantabhadrá testének jellege mint az úr,
az ekkéntiségre támaszkodik, nem pedig a földre,
a lények kívánságai szerint
mutatja meg alakjait.

Szamantabhadrá őrzi fogadalmát,
így nyeri el ezeket a csodás képességeket,
buddha testének minden földjére
megmutatva alakját megérkezik.²⁷

---

²⁶ Buddhabhadra: „A bódhiszattvák tisztelettel néztek Szamantabhadrá bódhiszattvára, majd együtt ezeket a verseket mondták.”

²⁷ Tibeti: „A számtalan buddhaföldön / tartózkodó buddhatestek / a Szamantabhadrá fogadalmát őrzőknek megjelennek, / ezek a csodás átváltozásai határt nem ismernek.”

Tengernyi kíséret száma végtelen,
ott megjelenő buddha teste számtalan,
a megjelenő földek díszesek és tiszták,
egyetlen pillanatban sok kalpa látszik.²⁸

Szamantabhadra az összes földön tartózkodik,
csodás képességei lenyűgözők és páratlanok,
a tíz irány földjeit megremegteti,
ki csak látni kívánja, előtte feltárulkozik.

Buddhák erényeivel és bölcsességük erejével felvértezve,
az összes tanítást elsajátította,
szamádhiban elmerülve,
megmutatja buddhaságért miként cselekedett.

Ily csodás és felfoghatatlan,
a tíz irány földjein mindenhol megjelenik,
és mert megmutatja miként merül a szamádhikba,
Buddha fényfelhőjéből egy hang erényeit magasztalja.

Akkor a bódhiszattvák Szamantabhadra irányába fordultak, kezüket összerakva felfelé néztek. Elnyerve a Buddha csodás erejét, közös hangon így magasztalták.

A Buddha tanításából születél,
a Tathágata eredendő fogadalmából keletkeztél,
ekkéntiség, egyformaság és üresség a természeted,
tantest ékesít téged.

Valamennyi buddhaföld gyülekezetében,
mindenhol megjelenik Szamantabhadra,
erényeinek és bölcsességének fényessége
a tíz irányban mindent egyformán beragyog.

Szamantabhadra hatalmas erényei
eljutnak a tíz irányba megközelítve a Buddhát,
egy porszemben az összes föld,
mindenhova eljut és feltárulkozik.²⁹

---

²⁸ Tibeti: „Tengernyi kíséret száma végtelen, / köztük buddha teste is számtalan, / himnuszokban mint sok buddhaföldet a buddhaságot dicsóítik, / egyetlen pillanatban sok kalpát felfedik.”

²⁹ Tibeti: „Hogy a győzedelmesek testét elnyerje tevékenykedik, / a tíz irány erénytengerével rendelkezik, / a porszemek belsejébe belépve, / a földeket díszessé teszi.”

Gyakran láthatunk téged, Buddha fia,
 Buddhák közelében tartózkodsz,
 a szamádhí valós világában időzöl,
 az összes föld porszemével azonos számú kalpákig.³⁰

A Buddha fia képes mindent átható testével
 a tíz irány összes földjére eljutni,
 s a lények sokaságát megszabadítja,
 a dharmá-dhátú minden porszemét átkutatva.

Belép a dharmá-dhátú minden porszemébe,
 Alakja végtelen és különbség nélküli,³¹
 miként az űr mindent átjár,
 kifejti a Tathágata nagyszerű tanát.

Erényeinek sugárzó fénye
 óriási, erős és különleges, mint a felhőké,
 minden lény előtt megjelenik,
 a Buddha páratlan gyakorlatait megmutatja.

Hogy megmentse a lényeket kalpák során,
 Szamantabhadrá kiváló gyakorlataiban buzgó,
 hirdeti a nagy felhőkhöz hasonlatos tant,
 csengő hangját mindenki hallhatja.

Buddhaföldek miként keletkeznek?
 Buddhák miként jelennek meg?
 A lények hogy születnek?
 Kérlek, az igazságot tárd fel előttünk.

Számtalan lény gyűlt ma itt össze,
 mind tisztelettel tekint reád,
 a tiszta csodás tan kerekét megforgatod,
 örül ennek az összes buddhá.

---

³⁰ Tibeti: „A buddhaföldek buddháinak lábánál / a Győzedelmes fia medítál, gyakorol és / a tant követi, / a porszemek számával azonos kalpák során mindenhol megjelenik.”

³¹ Buddhahadránál a második sor: „nincs benne szenvedés és elpusztíthatatlan”.

Szamantabhadrá tanítása

Így hallottam. Egyszer a Buddhát a tathágata természetfeletti ereje által elmondhatatlanul sok, a buddhaföldek porszemeivel azonos számú bódhiszattva vette körbe, és a Buddha a tant fejtette ki előttük. Valamennyien már befejezték Szamantabhadrá gyakorlatát, vezetőjük Szamantabhadrá bódhiszattva volt. Hirtelen a tíz irányból tíz bódhiszattva jelent meg a gyülekezetben, mindegyiket elmondhatatlanul sok, a buddhaföldek porszemeivel azonos számú bódhiszattva kísérete el, és valamennyien akadálytalan díszekkel ékesített oroszlántrónuson ültek.

Neveik a következők: 1. Kiterjedt Fény Természetű bódhiszattva, 2. Nagy Mélység Természetű bódhiszattva, 3. Magasztos Fény Természetű bódhiszattva, 4. Mennydörgés Természetű bódhiszattva, 5. Gyémánt Természetű bódhiszattva, 6. Átható Hangú Mozdulatlan Magasztos Fény Természetű bódhiszattva, 7. Mindenhol Ismert Magasztos Fény Természetű bódhiszattva, 8. Mozdulatlan Hegy Király Magasztos Fény Természetű bódhiszattva, 9. Minden Formát Tükröző Magasztos Fény Természetű bódhiszattva, 10. Tiszta Tíz Erejű Magasztos Fény Természetű bódhiszattva.

Mikor a bódhiszattvák megérkeztek, a gyülekezetben lévő összes bódhiszattva Szamantabhadrá kivételével ámulva kelt fel helyéről, és magasztos fényük elhalványult.

Egy-egy bódhiszattva elmondhatatlanul sok, számtalan felhőt hullajtott: füstölő felhőt, illatos olajfelhőt, virágfelhőt, ruhafelhőt, baldachin- és szalagzászlófelhőt, tiszta világok felhőjét, sokféle kinccsel ékesített épületek felhőjét, bódhiszattvák gyülekezetének a felhőjét, a mindenséget beragyogó fényhálók felhőjét, a megvilágosodás helyszínét ékesítő díszek felhőjét, a Buddha testének lenyomatát megőrző szerzetesi ruhák felhőjét. Mindegyik bódhiszattva ilyen felfoghatatlan adományok felhőjét hozta létre a Buddha tiszteletére, amelyek az egész világot betérítették. A bódhiszattvák trónusait ékesítő drágakövek és díszek csodálatosak és tiszták voltak. Minden egyes látott díszben megjelent az összes számtalan világ, számtalan lény, számtalan buddha és számtalan bódhiszattva. Továbbá megjelentek bennük a leírhatatlan, számtalan múlt és jövő világi és az azokban létező buddhák, ahogy helyet foglalnak a tanítás helyszínén, és a lények térítése miatt megforgatják a tan kerekét, valamint a tathágatáknak áldozatot bemutató bódhiszattvák, ahogy megtisztulva örökké, szünet nélkül gyakorolják az összes pradnyápáramitá gyakorlatot.

Ekkor a gyülekezetben lévők erre gondoltak: „Ezek a bódhiszattvák melyik világból és melyik buddha mellől érkeztek ide?” Ezt követően együtt feltették ezt a kérdést Szamantabhadrá bódhiszattvának. Ekkor Szamantabhadrá így szólt

valamennyi bódhiszattvához: „Buddha gyermekei! Ti magatok keressétek meg, hogy honnan jöttetek!”

Ekkor az Akadálytalan Szemű bódhiszattva a mindenséget gyorsan bejáró számádhiba, a mindenhol megjelenő számádhiba, a dharmadhatút beragyogó számádhiba, az összes természetfeletti képességgel rendelkező számádhiba, a minden tárgyat észlelő számádhiba, az összes lény létezésének tudását megjelenítő számádhiba és az összes buddhaföldet ismerő számádhiba lépett. Ezekbe a végtelen számú számádhikba lépett be, a számádhij erejénél fogva megjelenítette magát az összes világban, minden apró porszemben, de nem volt képes meglátni azt a helyet, ahonnan ezek a bódhiszattvák érkeztek, sem azt a helyet, ahol buddha jelenlétében a tisztaságot gyakorolták. Ezt mondták Szamantabhadrának: „Számátalan bódhiszattva számádhiba beléptünk, de képtelenek voltunk rájönni, hogy honnan érkeztek ezek a bódhiszattvák.”

Szamantabhadrá bódhiszattva ismét így szólt: „Rendkívül nehéz felismerni, hogy melyik buddhaföldről érkeztek. Együtt kutassatok tovább!” Ekkor a bódhiszattvák egytől egyig ismét beléptek a tíz buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva számádhiba, de hiába kutakodtak, nem találtak semmit. Ismét beszámoltak erről Szamantabhadrá bódhiszattvának.

Ekkor Szamantabhadrá bódhiszattva felállt ülőhelyéről, és a levegőbe emelkedett, majd jobb oldalról számtalanszor megkerülte a Buddhát. A levegőből végignézett a gyülekezeten, és így szólt: „Buddha fiai! Tekintetek a Buddha testére! Akadálytalan díszekkel ékesített, a három világgal egyenlő és a dharmadhatú összes földjén mindenhol jelen levő. A tíz irány összes világa, tahágatája, bódhiszattvája, élőlénye, lénye mind tükröződik a Buddha testén. Kívánságaiknak megfelelően a megvilágosodáshoz vezet a lényeket. Fel kell vértéznetek magatokat a mindenséget látó szemmel, a határtalan úr tiszta bölcsességszemével, az összes tárgyat észlelő nagy bölcsességszemmel. Kérjétek a tíz irány összes buddháját, hogy áldásukban részesítsenek! Az összes helytől, támasztéktól és ragaszkodástól megszabadulva összpontosítsatok a Buddha testének szemlélésére! Úgy szemléljétek a Buddha testét, hogy a tíz erejének apró tárgyaihoz eljutva, egy tárgyban az összes tárgyat észlelitek!”

Ekkor a bódhiszattvák mély tiszteletet érezve tanítása iránt, a Buddha felé fordultak, és a földre borultak előtte. Összpontosítva tisztelettel néztek fel rá, és ekkor hirtelen Vairócsana buddhát pillantották meg. Két talpán látható világ neve: a Dharmadhatú Köre. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik a Dharmadhatú Ékességének Királya. A Kiterjedt Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. Két lábikráján látható világ neve: az Akadálytalan Lényegű. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Akadálytalan és Tiszta Fényesség. A Nagy

Mélység Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A két térdén található világ neve: Tiszta Arany Tárház. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Arany Tárház Király. A Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A két combján található világ neve: Mindenféle Kincsekkel Ékesített Természetű. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Csodálatos Fényesség. A Mennydörgés Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A köldökén található világ neve: Vairócsana Természetű. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Vairócsana Magasztos Ékessége. A Gyémánt Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A szívében található világ neve: Győzedelmes Fény Természetű. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Csodálatos Ékesség Természetű. Az Átható Hangú Mozdulatlan Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk.

A két vállán található világ neve: Arany Szín. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Arany Színű Király. A Mindenhol Ismert Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A szájában található világ neve: Mindenféle Kincsekkel Ékesített. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik Végtelen Fénysugár Király. A Mozdulatlan Hegy Király Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A szemöldökei közt található világ neve: Végtelen Dharma-dhātu Kincsestára. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik a Három Világ Végtelen Bölcsessége. A Minden Formát Tükröző Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk. A fején található világ neve: Szilárdan Tartó. Az ezen a földön tanító buddhát úgy nevezik a Drágakő Virágok Gyűjtője. A Tiszta Tíz Erejű Magasztos Fény Természetű bódhiszattva végtelen számú, a buddhaföld porszemeivel azonos számú bódhiszattva kíséretében arról a buddhaföldről érkezett a gyülekezetünkbe, majd helyet foglalt közöttünk.

Miután a bódhizattvák meglátták a végtelen világokat, a tathágták tanítási helyszíneit, a bódhizattvák gyülekezeteit és a Buddha csodás átváltozását, egytől egyig elnyerték a dharmá-dhátu természetű samádhit a többi, tíz buddhaföld porszemeivel azonos számú nagy samádhi-val együtt, a tan összes szintjeihez tartozó dháranit a többi, tíz buddhaföld porszemeivel azonos számú dháranival együtt, a szennyezetlen természetű pradnyápáramitát a többi, tíz buddhaföld porszemeivel azonos számú pradnyápáramitával együtt, az erő villámát a többi, tíz buddhaföld porszemeivel azonos számú mindentudás villámaival együtt.

Ekkor Szamantabhadrá ismét szólt a gyülekezethez. „Buddha Fiai! Ezt a tant, amelyet az erényes barátok őriznek, csak azok hallhatják meg, akik Szamantabhadrá gyakorlatát folytatják. A tan érdekében vétezzétek fel magatokat gyémánttudattal, szilárd elhatározással őrizzétek és recitáljátok ezt a tant! Ne felejtsetek el!” Miközben ezt a tant hallgatták, a bódhizattvákat boldogság töltötte el, és mély hit ébredt bennük.

Felhasznált irodalom

- Dessein, Bart 2003. „The Glow Of The Vow Of The Teacher Samantabhadrá 'Puxian Pusa Xing Yuan Zan' (T.297) Samantabhadrācāryaprañidhānarāja.” *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae* 56.2/4: 317–338. <https://doi.org/10.1556/AOrient.56.2003.2-4.16>
- Buswell, Robert E. 1990. *Chinese Buddhist Apocrypha*. Honolulu: University of Hawaii Press. <https://doi.org/10.1515/9780824842611>
- Cleary, Thomas 1993. *The Flower Ornament Scripture: A translation of the Avatamsaka sutra*. Boston: Shambala.
- Greene, Eric Matthew 2021a. *Chan Before Chan: Meditation, Repentance, and Visionary Experience in Chinese Buddhism*. Honolulu: University of Hawaii Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv16t66ts>
- Greene, Eric Matthew 2021b. *The Secrets of Buddhist Meditation: Visionary Meditation Texts from Early Medieval China*. Honolulu: University of Hawaii Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv16t66q7>
- Hamar Imre 2007. „The History of the Buddhāvataṃsaka-sūtra: Shorter and Larger Texts.” In: Hamar, Imre (ed.) *Reflecting Mirrors: Perspectives on Huayan Buddhism*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 139–167.
- Hamar Imre 2010. „Wutaishan, a buddhizmus szent hegye: Hegykultusz Kínában.” *Vallástudományi Szemle* 2: 20–30.
- Hamar Imre 2017. „Buddhista szent hegyek Kínában: a Wutaishan és a Niutoushan.” In: Gelle Zsóka, Hamar Imre, Kósa Gábor (szerk.) *Szent hegyek a buddhizmusban*. Bibliotheca Buddhologica Budapestinensis 1. Budapest: ELTE BTK, a Buddhizmus-kutatás Központja, 77–93.
- Hamar Imre 2019. „A dunhuangi hatagyarú elefánton ülő Samantabhadrá ábrázolásán fellelhető indiai és közép-ázsiai hatások.” In: Csibra Zsuzsa (szerk.) *Művészet, vallás, kultúra: Sinológiai tanulmányok Miklós Pál emlékére*. Konfuciusz Könyvtár 3. Budapest: ELTE Konfuciusz Intézet, 31–42.

- Hamar Imre 2020. „Szamantabhadra vizualizációs szútra.” In: Hamar Imre, Takó Ferenc (szerk.) *Kínai bölcsélet és művészet – Tanulmányok Tókei Ferenc emlékére*. Konfuciusz Könyvtár 4. Budapest: ELTE Konfuciusz Intézet, 123–163.
- Howard, Angela Falco 1986. *The Imagery of the Cosmological Buddha*. Leiden: Brill.
- Kiss Mónika 2015. „Fugen Enmei bosatsu ikonográfiai meghatározásának néhány problematikus pontja.” *Távol-Keleti Tanulmányok* 2014/1–2: 67–92.
- Kiss Mónika 2017. „Szútrák a hosszú élethez Amoghavajra fordításában: A Fugen Enmei szútra kutatásának margójára.” *Távol-Keleti Tanulmányok* 2016/2: 87–126. <https://doi.org/10.38144/TKT.2016.2.4>
- Kiss Mónika 2019. „Fugen Enmei kínai eredete: Két indiai mester, két hagyomány?” In: Csibra, Zsuzsanna (szerk.) *Művészet, vallás, kultúra: Sinológiai tanulmányok Miklós Pál emlékére*. Budapest: ELTE Konfuciusz Intézet, 173–187.
- Osto, Douglas 2010. „A New Translation of The Sanskrit Bhadracarī With Introduction and Notes.” *New Zealand Journal of Asian Studies* 12/2: 1–21.
- Soper, Alexander C. 1958. *Literary Evidence for Early Buddhist Art in China*. Ascona, Switzerland: Artibus Asiae Supplementum.
- Stevenson, Daniel B. 1987. „The T'ian-t'ai Four Forms of Samādhi and late North-South Dynasties, and Early T'ang Buddhist devotionalism.” Ph.D. diss., Columbia University.
- Yamabe Nobuyoshi 1999. „The Sutra on the Ocean-like Samadhi of the Visualization of the Buddha: The Interfusion of the Chinese and Indian Cultures in Central Asia as Reflected in a Fifth Century Apocryphal Sutra.” Ph.D. diss., Yale University.